UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum intellectus sit donum spiritussancti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72772

Visual Library

bis, uel figuris, ſeu ſimilibus, uel ſenſibilibus, uel effectib⁹, uel cauſis latēt quæcūque latent. Et ſub accidentibus quidē legendo cōprehendimus ſubſtantias, ſiue etiam quodcunq; aliud accidens latēs. Sub verbis ſenſus literalis aperitur. Sub figuris tres reliqui ſenſus patent. ſ. moralis, allegoricus, & anagogicus, & literalis ſub parabola. Ex ſenſibilibus intelligibilia tot capim⁹. In cauſis uerò effectus, & ecōuerſo cōſpicimus, adeo vt nihil pretermiſſum occurrat. Extendit ſiquidē ſe intellectus donum ad penetrandum omnia, ad quæcunque iudicanda, vel applicanda, ſapientia, ſcientia, & conſilium ſe extendunt, & rurſus ad omnia, quibus fides aſſentit.

3.diſ.35.q.2.ar.2.q.1.& 1-ſa.11.lec 2.

¶ Secundò, Vtrum poſſit ſimul eſſe in eodem cum fide. F

¶ Tertiò, Vtrum intellectus, q eſt donum Spirituſſancti, ſit ſpeculatiuus tantum, uel etiam practicus.

¶ Quartò, Vtrum omnes, qui ſunt in gratia, habeant donū intellectus.

¶ Quintò, Vtrum hoc donum inueniat in aliquib. abſq; gratia.

¶ Sextò, Quomodo ſe habeat donum intellect⁹ ad alia dona.

¶ Septimò, De eo quod reſpondet huic dono in beatitudinib⁹. G

¶ Octauò, De eo quod reſpondet ei in fructibus.

Articvlvs primvs.

Vtrum intellectus ſit donum Spirituſſancti.

AD PRIMVM ſic proceditur. Videtur, ꝙ intellectus non ſit donum Spirituſſancti. Dona. n. gratuita diſtinguuntur a donis naturalibus: ſuperaddūtur. n. eis: ſed intellectus eſt quidam habitus naturalis in anima, quo cognoſcuntur principia naturaliter nota, ut patet in 6. *Eth. ergo non debet poni donum ſpirituſſancti. H

li.6.c.6.to.5.

¶ 2 Præt. Dona diuina participantur a creaturis ſꝫm earum proportionem & modum, ut patet per Dion. in li.† de Diu. no. ſed modus humanæ naturæ eſt, ut non ſimpliciter ueritatem cognoſcat, qđ pertinet ad rōnē intellectus, ſed diſcurſiue, quod eſt proprium rationis, ut patet ꝑ Dion. in 7. c. de di. no. ergo cognitio diuina, quæ hominibus datur, magis debet dici donum rationis, q̃ intellectus.

C.4. parum a prin.

Cap.7. inter principium & medium.

li.3. de anima text.46.to.2.

¶ 3 Pręt. In potentiis animæ intellectus cōtra uoluntatem diuiditur, ut patet in 3.† de Anima: ſed nullum donum Spirituſſancti dicitur uoluntas: ergo ēt nullū donū Spirituſſācti dēt dici ītellect⁹.

SED CONTRA eſt, quod dicitur Iſa. 11. Requieſcet ſuper eum ſpiritus Dñi, ſpiritus ſapiētiæ & intellectus.

RESPON. Dicendum, ꝙ nomen intellectus quādam intimam cognitionem importat. Dr̄. n. intelligere, quaſi intus legere: & hoc manifeſte patet conſiderantibus differentiam intellectus, & ſēſus. Nam cognitio ſenſitiua occupatur circa qualitates ſenſibiles exteriores, cognitio aūt intellectiua penetrat uſq; ad eſſentiam rei. Obiectum [d] autē intellectus eſt, ꝙ quid eſt, ut dr̄ in tertio * de Anima. Sunt autem multa genera eorum, quę interius latent, ad quę oportet cognitionem hominis, quaſi intrinſecus penetrare. Nam ſub accidentib. latet natura rei ſubſtantialis, ſub uerbis latent ſignificata uerborum, ſub ſimilitudinibus, & figuris latet ueritas figurata. Res. n. intelligibiles ſunt quodam modo interiores reſpectu rerum ſenſibilium, quę exterius ſentiuntur, & in cauſis latent effectus, & econuerſo: unde reſpectu horum omnium pōt dici intellectus. Sed cùm cognitio hominis a ſenſu incipiat niſi ab exteriori, manifeſtum eſt, ꝙ quāto lumen intellectus eſt fortius, tanto pōt magis ad intima penetrare. Lumen aūt naturale noſtri intellectus eſt finitas uirtutis. unde uſq. ad terminatū K

D. 752. lib.3. de aīa, tex.36.to.2.

aliqđ ꝑtingere pōt. Indiget ergo hō ſupe[…] mine, ut ulteri⁹ penetret ad cognoſcēd[…] lumē naturale cognoſcere nō ualet. Et i[…] ſupernaturale homini datū, uocat donū […]

AD PRIMVM ergo dicendum, ꝙ [...] turale nobis inditum ſtatim cognoſc[…] principia communia, quę ſunt natural[…] ſed quia homo ordinatur ad beatitudin[…] naturalem, ut ſupra * dictum eſt, neceſſe[…] homo ulterius pertingat ad quędam alt[…] hoc requiritur donum intellectus.

AD SECVNDVM Dicendum, ꝙ diſc[…] tionis ſemper incipit ab intellectu, & ter[…] ad intellectum. Ratiocinamur enim proc[…] ex quibuſdam intellectis: & tunc rationis [...] ſus perficitur, quando ad hoc peruenimus [...] telligamus id, quod prius erat ignotum. Q[…] go ratiocinamur, ex aliquo præcedenti in[…] procedit. Donum autem gratiæ non proc[…] lumine naturæ, ſed ſupadditr̄ ei, quaſi p[…] & iō iſta ſupadditio non dr̄ rō, ſed magi[…] ctus: quia ita ſe hēt lumen ſuperadditum [...] nobis ſupernaturaliter innoteſcunt, ſicut [...] mē naturale ad ea, q̃ primordialiter cog[…]

AD III. Dicendum, ꝙ uoluntas nom[…] pliciter appetitiuum motū abſq. determ[…] alicuius excellentiæ: ſed intellectus nom[…] dam excellentiam cognitionis penetra[…] ma. Et ideo ſupernaturale donum magi[…] tur nomine intellectus, quàm nomine [...]

Articvlvs II.

Vtrum donum intellectus poſſit ſimul eſſe cum fide.

AD SECVNDVM ſic proceditur. Videtur, quòd donū intellectus non ſimul habeatur cum fide. Dicit. n. Aug. in li. 83. Quæſtionū, * ꝙ id qđ intelligitur, intelligentis comprehēſione finitur: ſed id quod credit non comprehenditur, ſꝫm illud Apoſtoli ad Phil. 3. Nō q̃ iam cōprehēderim, aut ꝙ perfectus ſim. ergo uī quòd fides, & intellectus non poſſint eſſe in eodē. I

¶ 2 Pręt. Omne quod intelligit intellectu, uī naturaliter: ſed fides eſt de nō apparētibus, ut ſupra* dictū eſt: ergo fides nō pōt ſimul eſſe in eodē cum ītellectu.

¶ 3 Præt. Intellectus eſt certior, quam ſcientia: ſed ſcientia, & fides non poſſunt eſſe de eodem, ut ſupra dictum eſt: multo ergo minus intellectus, & fides.

SED CONTRA eſt, qđ Gre.† dicit in li. Moralium. Videmus, quòd intellectus de auditis mētem illuſtrat: ſed aliquis habens fidem poteſt eſſe illuſtratus mēte circa audita. Vnde dr̄ Lucæ ult. quod dominus aperuit diſcipulis ſuis ſenſum, ut intelligeret ſcripturas: ergo intellectus poteſt ſimul eſſe cum fide.

RESPON. Dicēdum, ꝙ hic duplici diſtīctiōe ē op⁹. Vna quidem ex parte fidei: alia autem ex